

Uppföljning av avtal för folkhälsoinsatser i stadsdel **Västra Hisingen** 2022

Göteborgs Stad, stadsdelsnämnden och Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd (HSNG) har tecknat avtal om lokalt folkhälsoarbete från 1 januari 2021 till 31 december 2022. Med grund i parternas mål- och inriktning formuleras en handlingsplan för det lokala folkhälsoarbetet. Den ska även följa de målområden och dokument som anges i avtalet:

- Göteborgs Stads styrdokument för folkhälsoarbete (budget, Göteborgs Stads program för en jämlik stad med flera)
- Västra Götalandsregionens styrdokument för folkhälsoarbete (budget, regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030 med flera)
- Mål- och inriktningsdokument för HSN

Handlingsplanen anger folkhälsoarbetets riktning och innehåller insatser som ska bidra till det övergripande målet att uppnå en jämlik hälsa i befolkningen. Detta ska ske utifrån ett rättighetsbaserat arbete med vägledning av FN:s konvention om barnets rättigheter samt mänskliga rättigheter. Arbetet med att förbättra folkhälsan kräver gemensamma insatser och samverkan mellan olika nivåer och olika huvudmän. Det lokala arbetet sker i bred samverkan med olika samhällsaktörer. Handlingsplanen fastställs och revideras årligen i samband med gemensamt presidiummöte eller annat likvärdigt politiskt dialogforum.

Instruktioner

Beskriv kortfattat insatser under året utifrån handlingsplanens prioriterade områden.

Om det finns ytterligare dokumentation som genomförts inom ramen för avtalet, exempelvis projekt, utvärderingar, verksamhetsberättelser kan dessa bifogas.

Uppföljningen skickas till Koncernkontoret, Västra Götalandsregionen genom hsn.goteborg@vgregion.se senast den 1 februari 2023.

1. Prioriterade områden i den lokala handlingsplanen

Prioriterat område: Ge varje barn en god start i livet

Insatser

Föräldraskapsstöd (ABC och glädje/utmaningar)

Föräldraskapsstöd i form av samtal, program och träffar erbjuds kontinuerligt i samverkan mellan verksamheterna på FC/FCL, ordinarie och fristående förskola, svenska kyrkan, med flera. För att nå ut generellt men även till målgrupper som identifierats som svåra att nå har personalen olika strategier t ex uppsökande verksamhet. Det programbaserade stödet som finns i Torslanda och Biskopsgården för de yngsta barnen är ABC, trygghetscirkel, att leka och utvecklas tillsammans (lokalt framtaget program med fokus samspel mellan barn och förälder) och spädbarnsmassage.

Inspirationsföreläsning med Fadumo Osman i Biskopsgården, leg. sjuksköterska, folkhälsovetare och som har disputerat 2017 vid Karolinska Institutet med avhandlingen, Ladnaan –Evaluation of a culturally tailored parenting support program to Somali-born parents. Föreläsningen erbjöds till personal (på svenska) under eftermiddagen och på kvällen till somalisktalande föräldrar (på somaliska).

Föreläsning med Ulrika Ernvik i Torslanda, socionom och legitimerad psykoterapeut med inriktning på familjeterapi. Författare till flera böcker, den senaste med titeln ”Dig vill jag älska – om modet och gåvan att leva i nära relationer”. Ulrika har arbetat många år inom socialtjänsten, inom primärvården, och på ett internationellt terapicenter i Asien. Hon handleder inom socialtjänsten, och föreläser om relationer och neurobiologi på ett sätt som är enkelt att förstå och som ger lust till nya förhållningssätt i mötet med andra.

Aktiviteter till barn 2-12 år

Flertalet aktiviteter genomfördes med fokus på Biskopsgården, låga trösklar för deltagande och kostnadsfria aktiviteter.

Simundervisning för barn på Lundybadet och i Kärra simhall hösten 2022 samt intensivkurs på Lundybadet i juni. Deltagarna i simskolan var i åldrarna 5–12 år. Utöver vanlig simundervisning fanns även kursen Krabban med vuxen, där barn och vuxen deltar i undervisningen tillsammans. Genom övning och lek tränades vattensäkerhet tillsammans med en vuxen. Eleverna var i åldern 3–5 år. Intensivsimskolan på Lundybadet i juni pågick varje vardag i två veckor, totalt 9 lektioner. Insatsen gjordes i Hisingensområdet med fokus på Biskopsgården, Backa/Brunnsbo och delar av Lundby. Samtliga grupper var fullbokade och rekrytering av deltagare riktades till fokusområdena.

Besök på Världskulturmuseet, Socialförvaltningen Hisingen har tillsammans med Stadsmissionen arrangerat besök till Världskulturmuseet vid sju tillfällen under 2022. Vid varje tillfälle har barnfamiljer från området Biskopsgården i Göteborg deltagit. Besöken har följt en liknande struktur – först en gemensam frukost och därefter en skapande aktivitet, exempelvis att måla masker eller dekorera ljuslyktor. Träffarna avslutades med dans och rytmik i Världskulturmuseets barnutställning Tillsammans.

Fem av besöken skedde 9 mars, 6 april, 11 maj, 26 oktober och den 7 december mellan kl. 10.00-12.30. Varje tillfälle var en onsdag och ca 30 barn och vuxna deltog per gång. Vid dessa tillfällen deltog även organisationen Forum Skill med personal och ett tiotal deltagare, även de föräldrar och barn. Två av de sju besöken var familjefester och arrangerades söndag 19 juni och söndag 14 augusti, där ca 80 barn och vuxna deltog per tillfälle. Då fylldes museet med aktiviteter som inbegrep skapande verksamhet och rörelse.

Alfons Åbergs kulturhus, har genomfört teaterföreställningar i Biskopsgården i april, september och i december. Tre tillfällen med två föreställningar. Sammanlagt 6 föreställningar enligt överenskommelse med samarbetsaktörerna.

Tandhälsa på förskolor i Biskopsgården

Folktandvården har under 2022 samverkat med Familjecentralen, kommunala förskolor samt civilsamhället. En av satsningarna har varit att tillsammans med förskolorna införa övervakad tandborstning tillsammans med Tandboxen som är ett familjecentrerat pedagogiskt material. Medel tillsattes med folkhälsomedel för att möjliggöra utgifter för satsningen övervakad tandborstning i förskola.

Samverkan har till största del bedrivits med rektorsområde Team Öster. Förskolorna anser sig inte ha tillräckligt med resurser för att implementera övervakad tandborstning på förskola. Istället har tandvården inför påsken 2022 skickat ut tandborste och tandkräm till samtliga förskolebarn. Under veckor 32–37 besökte personal från tandvården samtliga förskolor varje dag för att nå föräldrar som skolade in sina barn. Under oktober månad besökte tandvården Dimvädersgatans förskola vid 4 tillfällen innan föräldramöte och träffade där cirka 200 föräldrar och genomförde en ca en timmes föreläsning vid varje tillfälle. En invånardialog som tandvården ansvarade för och som genomfördes på biblioteket i Biskopsgården genomfördes under oktober månad. Samtliga förskolor var inbjudna och affischer inför eventet skickades till alla avdelningar i både team öster och team söder. Inför jul och nyår är material beställt till tandborste och tandkräm som ska delas ut till samtliga förskolebarn där ca 1500 barn ingår.

Aktörer

Föräldrastödet, Verksamheterna på FC/FCL, ordinarie och fristående förskola, svenska kyrkan, med flera.

Föreläsningen med Fadumo, Föräldrastödare i Biskopsgården och Torslanda

Föreläsningen med Ulrika Ernvik, Föräldrastödare i Torslanda i samverkan med Svenska kyrkan.

Aktiviteter 2-12 år, Världskulturmuseet, Alfons Åbergs Kulturhus, Göteborgslokaler, Stadsmissionen, Svenska livräddningssällskapet och lokala föreningar

Tandhälsa på förskolor i Biskopsgården, Folktandvården tillsammans med Familjecentralen, kommunala förskolor samt civilsamhället

Vilka är de viktigaste effekterna (resultat/lärdomar) av insatserna?

Föräldraskapsstöd (ABC och glädje/utmaningar)

Kurserna är fullsatta och det finns ett stort intresse för föräldrastödet. De som håller i kurserna har arbetat upp ett gott förtroende hos invånare och deltagare och det finns fortsatta behov för att fortsätta bygga förtroende och fortsatt deltagande på kurserna.

Föreläsningen med Fadumo Osman i Biskopsgården, 36 personer deltog i eftermiddagens föreläsning. Personal från förskola, skola, skolsköterskor, BVC, socialt arbete, frivilligorganisationer och biblioteket. Vid föreläsningen för personal fanns det möjligheter till diskussion och samtal angående frågor som: Vad har föräldrar som migrerat med sig? Vilka utmaningar möter föräldrar som kommer till Sverige? Hur anpassa föräldrastöd till behov? Hur få till en bra dialog?

Vi upplever att personal hade möjlighet att ställa öppna frågor och att det gav ny kunskap som man även har kunnat använda sig av i sitt arbete med föräldrar. 25 föräldrar deltog i kvällsföreläsningen. Mycket uppskattad, föräldrarna ville ha mer tid och önskade ytterligare föreläsning med Fadumo.

Föreläsningen med Ulrika Ernvik i Torslanda, 44 personer i olika åldrar deltog. Föreläsningen gav kunskap såväl kunskap om känslor som hur hjärnan fungerar. Det fanns även utrymme för reflektion och frågor.

Aktiviteter till barn 2–12 år

Världskulturmuseet, har som mål att vara tillgänglig för alla och söker samarbeten med aktörer som kan bidra till att göra museet tillgängligt för fler. Därför är de glada över att ha fått delta i samarbetet med Socialförvaltningen Hisingen och Stadsmissionen samt ha genomfört dessa träffar med hjälp av Forum Skill genom Arbvux. Genom att förlägga Socialförvaltningen Hisingens besök hos museet samtidigt som Forum Skill (som arrangerar program samma tid varje vecka, med språkträning för föräldralediga) har deltagarna från Biskopsgården fått möjlighet att fortsätta ta del av de kostnadsfria onsdagsträffarna med Forum Skill. Syftet har varit att få så stor social effekt av insatsen för deltagarna som möjligt – från att vara en punktinsats kan det bli en förändrad levnadsvana och leda till ett utökat socialt kontaktnät. Museet hoppas att det här bidragit till att sänka tröskeln för att besöka museer och motverka den ojämlikhet som finns i vilka som tar del av kulturinstitutioner.

Vidare tror man att effekterna av projektet är:

Att deltagarna fått tillgång till Världskulturmuseet som mötesplats för barnfamiljer – en plats som ger sammanhang, rekreation och som främjar barnens/familjernas utveckling genom sin barnutställning Tillsammans som utforskar det positiva (men också svåra) med att leva tillsammans.

Genom skapande verksamhet och frukost ges möjlighet till samtal i liten grupp (sittandes vid bord) innan utforskande i större grupp, i utställningen Tillsammans. På så sätt skapas möjlighet till det intimare samtalet i liten grupp, men också genom att först lära känna några få för att öka tryggheten i den större gruppen. Det tror vi kan vara ett bra sätt att sänka trösklar och bygga upp sociala relationer med föräldrar i andra delar av staden.

Genom samverkan med Arbvux och Forum skill har deltagarna fått ta del av aktiviteter som finns på Världskulturmuseet för målgruppen, även de dagar då Socialförvaltningen Hisingen och Stadsmissionen inte besöker museet. Sammanhanget med föräldralediga (som de lärt känna) och museet som mötesplats finns även andra dagar. På så sätt ökas deltagarnas möjlighet till meningsfull fritid och nätverk.

Genom de två familjefesterna har storfamiljer bjudits in till en meningsfull dag där de fått ta del av vad museet kan erbjuda för aktiviteter för familjerna under sommarlovet och under höstterminen. Genom aktiviteter och skapande verksamhet har familjerna fått en stund av positiv samvaro, och för flera av dem har förhoppningsvis Världskulturmuseet tillgängliggjorts som en lokal arena – inkluderande och tillgänglig för dem i syfte att skapa meningsfull fritid och positiv samvaro.

Alfons Åbergs kulturhus, Vikten av tidiga och avgiftsfria insatser med teater för att främja läsning och kulturupplevelser till en målgrupp som kan ha svårt att besöka kulturhuset. Föreställningarna har fått ett väldigt positivt gensvar från publiken. Viktigt med samverkan med lokala aktörer för att kunna informera om gästspelet, hitta lämplig spelplats etcetera. Dock behöver insatsen utvärderas för att sätta i förhållande till om det gör att grundverksamheten på Alfons Åbergs kulturhus mer tillgänglig för invånare i Biskopsgården. Det krävs en större diskussion kring vad som tillgängliggör kultur både i och utanför Biskopsgården, både vad gäller närhet och kostnader.

Simkurser, Behovet av simundervisning är stort och då särskilt till kurser med låga trösklar, t.ex. med låg eller ingen avgift och enkelt att ta sig till/från simhall. Många familjer i fokusområdena har inte råd att betala kursavgift för simskola, denna insats har därför möjliggjort för att allt fler kan ta del av simundervisning, lära sig simma samt förbättra befintliga kunskaper. Eleverna gjorde stora framsteg med sin simteknik och vattenvana. I förlängningen är detta en viktig insats som bidrar till att fler barn har förutsättningar för att klara skolidrottens betygskriterier samt möjliggör för en aktiv fritid. Att vara simkunnig är allas rättighet! Att på ett säkert och tryggt sätt kunna vistas tillsammans med andra vid våra närliggande vatten är livskvalité. Simkunnighet skapar delaktighet och en känsla av samhörighet. Simning är också motion vilket är viktigt ur ett hälsofrämjande perspektiv.

Tandhälsa på förskolor i Biskopsgården

Både pedagoger och rektorer uppskattade stort att få dela ut tandborste och tandkräm till samtliga förskolebarn. Föräldrar reagerade också mycket positivt. Pedagoger vittnar om att barn ibland klagar över tandvärk. Pedagoger berättar också att de tycker att barn som fått tänder utdragna på grund av kariesinfektion får talsvårigheter, vilket påverkar barnets situation på förskolan då barnet får svårare att göra sig förstådd. Pedagoger berättar att det är en stor okunskap hos många föräldrar då en del barn får godis både när de lämnas på förskolan och när de hämtas.

Under v 32–37 träffade tandvården både föräldrar och många barn under besöken. Vi träffade många barn då pedagogerna samlade barnen till samling och visade tandboxen. Barnen visade ett betydande intresse och stor delaktighet inför det pedagogiska materialet. Pedagogerna visade också på ett stort intresse under besöken. En förskola hade också satt ihop en teater för barnen som de filmat. Utvärdering av satsningen visade att pedagogerna tyckte att personal från tandvården hade lätt för att samtala med både föräldrar och barn, vilket uppskattades mycket. Pedagogerna hade också uttryckt att det var mycket positivt att det var aktörer ”utifrån” som besökt förskolorna och att tandvården var varmt välkomna igen.

Satsningen i oktober då en av förskolorna bjöd in samtliga föräldrar till ett möte med tandvården upplevdes ge stor effekt. Uppslutningen av föräldrar var stor. Förskolan hade också bjudit in 4-5 tolkar vid varje tillfälle och pedagoger hade lagt ner ett stort arbete på att informera föräldrar om vikten av att komma till mötet. En slutsats är att förskolan som arena att nå ”alla” föräldrar är unik i sitt slag. Både föräldrar som har mycket friskfaktorer och mycket riskfaktorer för karies hos sina barn var samlade på samma plats. I jämförelse med samverkan med både civilsamhället och vid besök på Öppna förskolan på familjecentralen upplevs inte denna blandning av föräldrar finnas men inte heller det stora antal föräldrar som tandvården kan möta i grupp finns på någon annan arena. En viktigt resultat av satsningen var engagemanget från föräldrarna. Många fotade och filmade informationsmaterialet. Föräldrarnas delaktighet visade på empowerment/egenmakt. Det kom många frågor som vittnar om en mycket låg kunskapsnivå om munhälsa men också en stor osäkerhet i vad barn får bestämma över. Detta resulterade i att en familjestödjare från Familjecentralen bjöds in tillsammans med tandvården och berättade om gränssättning hemma, vilket stöd föräldrar kan få från förebyggande socionomer samt att det finns en utbredd rädsla för socialtjänsten som hindrar många föräldrar från att söka stöd i sitt föräldraskap.

Prioriterat område: Ge barn fortsatt goda förutsättningar genom skolåren

Insatser

Samverkan med RF-SISU

Under 2022 skrevs ett stadenövergripande IOP-avtal med RF-SISU med tillhörande underavtal. Göteborgs Stad och RF-SISU Västra Götaland (Riksidrottsförbundet Västra Götaland och SISU idrottsutbildarna) har under många år samverkat för barn och ungas hälsa och utvecklande av

föreningsidrott. I Göteborgs stad finns ett gemensamt Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) med RF-SISU, vilka i sin tur har lokala avtal och samverkansstrukturer. Det övergripande syftet med partnerskapet i detta IOP är att genom samlade insatser skapa förutsättningar för förbättrad hälsa, meningsfull fritid, ökad trygghet och förbättrade skolresultat för barn och unga i Göteborg.

Inom ramen för detta arbete har samverkan etablerats mellan Skola som arena, Ryaskolan och fritidsverksamheten. I Biskopsgården har en större satsning fortsatt under 2022 som regleras i ett lokalt IOP. Inom IOP:et har det anställts en koordinator för familjebaserad fysisk aktiviteter som genomfört aktiviteter inom skola som arena. Under 2022 har följande aktiviteter genomförts:

Aktiviteter i direktanslutning till skolslut. två stycken på Landamäreskolan & två på Svartedalsskolan.

Familjeaktiviteter för barn med minst en vuxen där hela familjen är välkomna. Efter familjeaktiviteterna äter man mellanmål tillsammans, umgås och diskuterar kost. två på Landamäreskolan.

Samverkan med föreningar med syfte att låta barnen och familjerna prova på olika idrotter och därav kunna slussa ut deltagare till föreningarna.

SHE fortsättning

Projektet avslutades och implementerades i ordinare fritidsverksamhet vilket resulterade i att det inte fanns behov av folkhälsomedel

Aktörer

Samverkan med RF- SISU, Koordinator för familjebaserad fysisk aktiviteter, RF-SISU, Skola som arena, Poseidon AB, IOFF och socialförvaltningen Hisingen

SHE fortsättning, Projektet avslutades och implementerades i ordinare fritidsverksamhet vilket resulterade i att det inte fanns behov av folkhälsomedel

Vilka är de viktigaste effekterna (resultat/lärdomar) av insatserna?

Samverkan med RF-SISU, Koordinator för familjebaserad fysisk aktiviteter

Insatserna har tillsammans lett till ökad rörelse och en meningsfull fritid för barn och unga i området. Koordinatören inom skola som arena, och aktiviteterna, blir alltmer kända på skolorna och lockar till sig bra antal med besökare. De som deltar är mycket nöjda och blir besvikna då de inte får fortsätta efter ett år då projektet riktar sig mot utvalda årskurser. En viktig lärdom är att det behövs lång tid för att kommunicera ut vad som finns och sen skapa förtroende hos föräldrar och barn. Långsiktighet i satsningen är av högsta vikt. Ett utvecklingsområde under 2022/2023 har varit att etablera samverkan med elevhälsan kring gruppen unga med funktionsvariation för att nå de som verkligen har stort behov av enkla och tillgängliga lågröskelaktiviteter.

SHE fortsättning, Projektet avslutades och implementerades i ordinare fritidsverksamhet vilket resulterade i att det inte fanns behov av folkhälsomedel

Prioriterat område: Den psykiska ohälsan ska minska

Insatser:

IOP Jobbcoaching

Med bakgrund av att det finns behov av stöd till invånare när det kommer till att söka arbete påbörjades det under 2021 en satsning med jobbcoaching i Biskopsgården. Fokus i verksamheten är att stötta i CV-skrivande, intervjuträna och definiera mål och vägar dit. Behovet finns i flera områden på Hisingen och under verksamheten etablerades även i Backa under 2022. Verksamheten sker i samverkan mellan Socialförvaltningen Hisingen, de lokala medborgarkontoren/förvaltningen för demokrati och medborgarservice, lokala bostadsbolag samt den ideella föreningen Forum Skill. I samverkansmöten med alla berörda aktörer har fokus på måluppfyllnad styrt arbetet framåt. Partnerskapet har inneburit att man använt sina nätverk för att nå prioriterade grupper. Marknadsföring har skett via flyers, posters, invånarguider och på digitala plattformar. Jobbcoacherna sitter på medborgarkontoren och bibliotek och träffar på så sätt målgruppen när de besöker lokalen för ett annat ärende. Mun till mun-metoden och också en starkt bidragande orsak till att tiderna snabbt blir uppbokade. Under jan-nov har man haft 270 besökare

Samverkan stadsmissionen kring ekonomisk utsatthet

Utdelning av 84 vinterkassar till behövande familjer, kassarna har innehållit presentkort för mat, vinterkläder och bidrag till aktiviteter för barn.

Aktörer:

IOP Jobbcoaching, Socialförvaltningen Hisingen, de lokala medborgarkontoren/förvaltningen för demokrati och medborgarservice, Bostads AB Poseidon samt Forum Skill.

Samverkan stadsmissionen kring ekonomisk utsatthet Göteborgs Stadsmission, FCA, Lundby Församling och Socialförvaltningen Hisingen

Vilka är de främsta effekterna (resultat/lärdomar av insatserna)?

IOP Jobbcoaching

En lärdom av insatsen är att närhetsprincipen har haft stor betydelse för det stora intresse som jobbcoacherna erfarit. Att det är lätt att boka och att de får träffa samma person varje gång skapar stor tillit. En utmaning har varit att tiderna blir snabbt uppbokade 2–3 veckor i förtid och att det då är lätt att glömma av sin tid. Coacherna har börjat med att ringa och sms för att säkerställa att de vill och kan komma annars går tiden till någon annan sökande

Samverkan stadsmissionen kring ekonomisk utsatthet

Inflationstakten i Sverige har ökat snabbare än önskat. Enligt KPIF låg inflationen på 9,5% för november 2022, målet är 2%. För en målgrupp som redan innan inflationstakten ökade hade en ekonomi på bristningsgränsen har effekterna av det rådande läget försämrats drastiskt. Trycket på ansökningar till fonder och behovet av ekonomiskt och materiellt stöd har med anledning av detta ökat rejält på senare tid. Stadsmissionen ser behovet av en långsiktig samverkan kring flera invånare som både har försörjningsstöd och är nära gränsen. Allt fler icke-försörjningsstöd som börjar få problem som har lägre anställningsprocent. Sjukpensionärer, konkurs, ensamstående mammor m.m.

Prioriterat område: Skapa hälsofrämjande och hållbara miljöer och samhällen

Insatser:

Hisingens invånarguider

År 2019 utvecklade Göteborgs Stad en ny kommunikationskanal och metod i Biskopsgården för att öka biskopsgårdsbornas möjligheter att påverka sina liv och samhällsutveckling. Metoden kommer från konceptet med demokratiambassadörer som fanns i Biskopsgården inför valen 2014 och 2018. Personer med olika kompetenser som bodde i området anställdes för att sprida information och få fler

att rösta i de allmänna valen. Demokratiambassadörerna hade god lokal kännedom, ett etablerat nätverk och talade de stora språken i området. De kunde snabbt nå ut med information, främst via det personliga mötet. 2019–2021 utvecklade man metoden inom ramen av projektet Biskopsgårdens invånarguider. Detta projekt utvärderas och visade på en positiv trend vilket ledde till att man 2022 valde att utveckla metoden och testa den i flera områden på Hisingen.

För att ta reda på vilka områden på Hisingen som kan ha nytta av metoden invånarguider gick man igenom Göteborg stads jämlikhetsrapporter, socialförvaltningen Hisingens Lokala utvecklingsprogram och intervjuer med utvecklingsledare folkhälsa, tillhörande socialförvaltningen Hisingen. Utifrån den insamlingen valdes ett antal centrala socioekonomiska mått ut för att identifiera områden på Hisingen som kan ha nytta av metoden invånarguider. Utvalda mått har varit inkomst, utbildning, arbetslöshet och valdeltagande.

Biskopsgården: Fyra av fem primärområden som utgör Biskopsgården har en högre andel arbetslösa, lågutbildade och låginkomsttagare jämfört med göteborgssnittet. Det femte området, Jättsten, har liksom övriga områden högre andel arbetslösa och lågutbildade men samma andel låginkomsttagare som övriga Göteborg. 2018 var valdeltagandet i Biskopsgården betydligt lägre, särskilt i norra Biskopsgården. Där röstade enbart 56 % i riksdagsvalet, jämfört med snittet i staden 84 %.

Backa: I Backaområdet utmärker sig primärområdena Brunnsbo, Backa och Skälltorp som har högre andel arbetslösa, lågutbildade och låginkomsttagare än göteborgssnittet. I riksdagsvalet 2018 var valdeltagandet i alla tre primärområden lägre än i övriga staden.

Tuve-Säve: Tuve-Säve är ett stort geografiskt mellanområde som ligger ungefär på snittet i socioekonomisk statistik men det finns skillnader mellan Tuve och Säve. Tuve har vissa socioekonomiska riskfaktorer som inte faller inom ramen för projektet och i Tuve utmärker sig området Norumshöjd med särskilt lågt valdeltagande. Där röstade endast 69 % i riksvalet 2018, jämfört med stadens snitt 84 %.

Lundby: Primärområdet Rambergsstaden har högre andel låginkomsttagare och arbetslösa men färre lågutbildade än i övriga staden. 2018 röstade 80 % i Rambergsstaden och enbart 67 % i valdistriktet södra Rambergsstaden. Primärområdet Kvillebäcken har fler arbetslösa men färre lågutbildade och låginkomsttagare jämfört med göteborgssnittet. Här sammanfaller flera socioekonomiska riskfaktorer på basområdesnivå och 2018 röstade 78 % av väljarna i Kvillebäcken.

Utifrån ovan redovisad statistik och information väljs följande områden:

- Biskopsgården – samtliga primärområden
- Backa – Backa, Brunnsbo och Skälltorp
- Tuve – Norumshöjd
- Centrala Lundby – Rambergsstaden och Kvillebäcken

Under 2022 har 9 invånarguider (3 män och 6 kvinnor) arbetat med fokus på Biskopsgården. Dessa guider har varit mellan 17 och 64 år och utöver svenska och engelska kunnat informera på 7 andra språk (arabiska, somaliska, spanska, turkiska, sorani, kurmanji och swahili). 5 utav guiderna har jobbat som invånarguide sedan start 2020.

Nedan följer statistik och information som kommit i samtal med invånarguiderna under perioden mars till december 2022.

Södra Biskop

- 51 arbetade pass
- Informerat och samtalat med minst 1180 personer
- Många frågor och tankar kring valet har kommit in.

- Många som har visat nyfikenhet till invånarguiderna och vad de gör.

Norra Biskop

- 46 arbetade pass
- Informerat och samtalat med minst 1100 personer
- Många frågor och tankar kring valet har kommit in.
- Många som har gett beröm till invånarguiderna och är tacksamma att de är på plats.
- Fler har lyft otrygghet i samtal med invånarguiderna – *”De pratade om trygghet i området, istället för att bygga om biskopsgården så borde man tänka på tryggheten först.”*

Cykelkurser

Cykelfrämjandet har genomfört 2 cykelkurser med 10 deltagare i vardera kurs i Norra Biskopsgården, samt genomfört 2 mekarkurser med 5 respektive 6 deltagare.

Biskopslopp 2022

Genomfördes ej med folkhälsomedel 2022

Aktörer:

Hisingens invånarguider, Demokrati och medborgarservice, i samverkan med Socialförvaltningen Hisingen

Cykelkurser, Förutom Cykelfrämjandets egna volontärer och projektledare har man samarbetat med Bostadsbolaget, Socialförvaltningen Hisingen samt Cykelfixet i Norra Biskopsgården.

Biskopslopp 2022, Genomfördes ej med folkhälsomedel 2022

Vilka är de viktigaste effekterna (resultat/lärdomar) av insatserna?’

Hisingens invånarguider

Invånarperspektiv: Att metoden ger effekt i form av att ny kunskap om och till invånarna ges och att fler känner igenom guiderna och känner sig trygga med dem.

Staden-internt perspektiv: Projektledningen tillsammans med andra verksamheter ser invånarguidernas arbete som viktigt och värdefullt för de olika verksamheterna. Ett sätt att ytterligare tillgodogöra de erfarenheter kunskaper som invånarguiderna byggt upp genom sitt utåtriktade arbete är att involvera dem mer i planeringen av verksamheten och uppdragen som de arbetar med.

Cykelkurser

Cykelfrämjandet har via sin metod lärt 11 deltagare att cykla i skyddat område under 2022. Samtliga deltagare är nöjda med kurserna. Resultatet i sig är dock inte lika bra som det brukar vara, mycket för att cykelfrämjandet hade personalbyte under högsäsong och för att det fanns en hel del sjukdom hos deltagarna som gav upphov till en del avhopp. En lärdom inför nästa år är att det är viktigt med strategier för att på ett enkelt sätt få in nya deltagare snabbt om någon hoppar av.

Biskopslopp 2022

Genomfördes ej med folkhälsomedel 2022

Prioriterat område: Skapa förutsättningar för äldre med livskvalitet

Insatser:

Suicidprevention äldre

Behovet av främjande och förebyggande insatser för äldres psykiska hälsa är stort på hela Hisingen. Verksamhetschefer inom hemtjänst och utvecklingsledare folkhälsa på Hisingen har tillsammans identifierat psykisk hälsa hos personer som beviljats hemtjänst som en prioriterad fråga att jobba med tillsammans. Under 2021 utbildades fem instruktörer inom metoden MHFA/Första hjälpen till psykisk hälsa Äldre. Under 2022 utbildade i dessa instruktörer personal inom hemtjänsten på Hisingen som inte tidigare utbildats. Insatsen bekostas gemensamt av Äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen (fortsatt ÄVO) och folkhälsomedel från alla tre avtal på Hisingen. ÄVO står även för de praktiska förutsättningarna, som lokaler, resurser för administration osv. Folkhälsomedlen möjliggör för ÄVO att bekosta löne- samt vikariekostnader för instruktörernas arbetstid med att planera, genomföra och utvärdera utbildningarna samt för att bidra till vikariekostnader för personalen som deltar i utbildningarna, kostnader för material och ev andra kostnader i samband med utbildningarna.

Det är ca 40 medarbetare som under 2022 har genomgått utbildningen. Målet med utbildningen är skapa en långsiktigt hållbar struktur för nuvarande och kommande personal inom hemtjänst på hela Hisingen.

Sociala och fysiska aktiviteter för äldre

Genomfördes ej under 2022

Aktörer:

Suicidprevention äldre, Äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen, vård- och omsorgspersonal inom hemtjänst, omsorgshandledare samt enhetschefer.

Sociala och fysiska aktiviteter för äldre

Genomfördes ej under 2022

Vilka är de viktigaste effekterna (resultat/lärdomar) av insatserna?

Suicidprevention äldre

Utbildningen har fått ett stort genomslag bland personalen. Den är mycket uppskattad. Den har stärkt medarbetarna i att möta personer i deras vardag för att identifiera tecken på psykisk ohälsa och att förebygga detta. Medarbetarna har fått kunskaper i när man ska gå vidare med problem som de identifierar och fått kraft att våga lyfta problemen i gruppen och med andra professioner. Det har även gjort att flera omsorgstagare har fått stöd i att vidta olika åtgärder. Att våga prata om psykisk hälsa och att det är viktigt att man i hemtjänsten ska bidra till att förebygga ohälsa, detta har denna utbildning synliggjort och skapat förutsättningar för.

Sociala och fysiska aktiviteter för äldre

Genomfördes ej under 2022

2. Utvecklingsområden i det lokala folkhälsoarbetet

Beskriv den lokala processen med folkhälsoråd/stadsutvecklingsråd eller liknande dialogforum där hälso- och sjukvårdsnämnden deltar

På Hisingen finns inget folkhälsoråd. Det finns inom förvaltningen ett samhällsutvecklingsråd med representanter för socialnämnd Hisingen och tjänstepersoner från förvaltningen, där folkhälsofrågor diskuteras. Här deltar inte hälso- och sjukvårdsnämnden för närvarande.

Dialogmöten mellan presidiet för Socialnämnd Hisingen och utvalda politiker från HSN Göteborg sker två gånger per år. Viktiga fokus är uppföljning och diskussion kring det lokala arbetet utifrån folkhälsoavtalet samt avtalet om familjecentral och familjecentrerat arbetssätt. Under 2022 hölls ett möte i maj och ett i december.

Beskriv hur det lokala folkhälsoarbetet (inom ramen för folkhälsoavtalet) bidragit till att öka andelen elever med fullföljda studier

Flera av våra insatser för barn och unga har som mål att bidra till fullföljda studier. Insatserna för att främja fysisk aktivitet och meningsfull fritid bidrar till ökade chanser för fullföljda studier.

Rörelsesatsningen i skolan utbildar personal i rörelseförståelse vilket i sin tur bidrar till ökad koncentration och uppmärksamhet hos eleven samt till lugn och ro i klassrummet.

Redogör för om och hur det lokala folkhälsoarbetet utformats för att nå prioriterade grupper i syfte att minska skillnader i hälsa

Det lokala folkhälsoarbetet har utformats med fokus på utsatthet i livsvillkor och hälsa och därav har de flesta insatserna riktats mot prioriterade områden utifrån socioekonomi och lokala förutsättningar, bland annat vad gäller språk. Det finns flera exempel på insatser där sättet att arbeta anpassats efter input från deltagare/invånare, bland annat invånarguiderna och arbetet med tillit i lokala dialoger men även att erbjuda transport till simkurser för att öka deltagandet i simkurser vid behov. De insatser som planeras har i förväg diskuterats för att se till lokala utsatta grupper, bland annat unga med funktionsvariation i samverkan med passalen då de kunnat följa sina deltagare till aktiviteter som är generella.

För att nå rätt målgrupp för arbete med Skola som arena och RF-SISU så har vi siktat in oss på skolor i ett socioekonomiskt utsatta område som Biskopsgården där vi sedan med hjälp av skolledning, lärare och elevhälsan samarbetar för att nå ut till samtliga barn och även komma i kontakt med de som kanske behöver detta som mest.

På vilket sätt har arbetet med prioriterade gruppers inflytande och delaktighet utvecklats och tagits tillvara?

Arbetet har visat på att det finns en hel del kvar att göra vad gäller att arbeta inkluderande och föra dialoger med utsatta grupper. Vi behöver satsa mer på att inkludera grupper i ett tidigt stadie kring behov, innehåll och genomförande av lokala insatser. Utbudet täcker inte dagens behov och under 2023 planeras bland annat att starta ett Hisingsovergripande nätverk för funktioner i Göteborgs stad, organisationer och föreningar som arbetar med barn och unga med funktionsvariation för att få en tydligare bild kring utbud och efterfrågan för målgruppen.

Inom arbetet med invånarguider har det även påbörjats ett arbete med att rekrytera invånarguider med romsk tillhörighet för att nå en nationell minoritet som är mycket utsatt vad gäller både livsvillkor och hälsa samt har ett mycket lågt förtroende mot myndigheter, hälso- och sjukvård samt Göteborgs stad.

3. Övrigt

Om det är relevant, redogör för reflektioner eller iakttagelser gällande exempelvis organisatoriska förändringar i stadsdelen eller förändringar i samhället som kan komma att påverka de prioriteringar som anges i handlingsplanen inför dess årliga revidering

Vi ser stora fördelar med att nu arbeta med hela Hisingen, både genom att kunna göra gemensamma prioriteringar och satsningen men även i ett lärande och samverkan. Under året har vi byggt upp samverkan med övriga nya förvaltningar, regionens aktörer och många andra och detta är ett arbete som kommer fortsätta under 2023.

Eventuellt övriga kommentarer till uppföljningen

Klicka här för att ange text.

4. Ekonomisk redovisning

	Budget 2022			Utfall 2022		
	HSN	SDN	Övrigt	HSN	SDN	Övrigt
Ingående medel från 2021	70500	70500				
Utvecklingsledare folkhälsa lön (inkl. lönebikostnader)	325000	325000		292000	292000	
Omkostnader (admin., kostnader, resor, kurser etc.)	25000	25000		500	500	
Folkhälsoinsatser enligt handlingsplanen:						
Ge varje barn en god start i livet	126720	126720		106595	106595	
Ge barn fortsatt goda förutsättningar genom skolåren	267000	267000		259025	259025	
Den psykiska ohälsan ska minska	70000	70000		151850	151850	
Skapa hälsofrämjande och hållbara miljöer och samhällen	325000	325000		310150	310150	
Skapa förutsättningar för åldrande med livskvalitet	65000	65000		50000	50000	
SUMMA	1203720	1203720		1170120	1170120	
Återbetalning till HSN	33.600:-					

Göteborgs
Stad

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN